

Nota van toelichting

Kerkrade, 23 september 2025

Nummer: 25Tl059

Behorend bij ontwerpbesluit nummer: 25Rb067

Onderwerp

Vaststelling “Omgevingsvisie Kerkrade 2050: Verrassend Kerkrade, 't sjunste óp de welt”

Beslispunten

1. Kennisnemen van de ontvangen reacties, zienswijzen, advies van de commissie MER en voorstel van ambtshalve wijzigingen;
2. Instemmen met de Nota van zienswijzen en aanpassingen van de ontwerpvisie en de bijbehorende Omgevingseffectrapportage;
3. Het vaststellen van de “Omgevingsvisie Kerkrade 2050: Verrassend Kerkrade, 't sjunste óp de welt” met de bijbehorende bijlagen;
4. Bekendmaking van de vaststelling van de “Omgevingsvisie Kerkrade 2050: Verrassend Kerkrade, 't sjunste óp de welt” met verwerking in het Digitale Stelsel van de Omgevingswet.

Inleiding

In deze nota wordt de “Omgevingsvisie Kerkrade 2050: Verrassend Kerkrade, 't sjunste óp de welt” (zie bijlage 1) met bijbehorende bijlagen aan uw gemeenteraad aangeboden. Hiermee komt na bijna drie jaar van voorbereiding, onderzoek en participatie het einde van het planproces in zicht. Deze nota is een vervolg op het eerdere raadsbesluit van 28 mei 2025 over de ontwerp Omgevingsvisie Kerkrade 2050 (25Rb030). De ontwerpvisie met Omgevingseffectrapportage (hierna afgekort met OER) lag ter inzage van 6 juni tot en met 17 juli 2025. Binnen deze termijn konden zienswijzen tegen de ontwerpvisie het bijbehorende OER worden ingediend.

Op basis van de ontvangen reacties en zienswijzen (in totaal 14 stuks), het advies van de commissie MER (zie bijlage 7), de terinzagelegging van de ontwerp Provinciale Omgevingsvisie Limburg en voorstel van ambtshalve wijzigingen is de ontwerp Omgevingsvisie Kerkrade 2050 met het bijbehorende OER op onderdelen aangepast. De Nota van zienswijzen (zie bijlage 6) en het voorstel van aanpassingen van de ontwerpvisie en OER zijn verwerkt in de nu voorliggende Omgevingsvisie Kerkrade 2050 met het bijbehorende OER. Deze documenten met bijlagen worden voor vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad.

Doelstelling

Het vaststellen van een gemeentelijke Omgevingsvisie. Op basis van artikel 3.1 Omgevingswet dient iedere gemeente voor 1 januari 2027 te beschikken over een Omgevingsvisie.

Argumenten

- Voldoen aan de wettelijke verplichting om voor 2027 een Omgevingsvisie vastgesteld te hebben. De visie is hét strategische document voor de fysieke leefomgeving. Ook is de visie zelfbindend. Dit betekent dat het gemeentebestuur zich houdt aan de ambities en opgaven zoals die zijn opgenomen in de visie;
- De huidige structuurvisie Kerkrade 2010-2020 (2011) en de drie stadsdeelvisies (West, Oost I en Noord en Oost II, (2011-2014)) zijn aan vervanging toe. In de Omgevingsvisie zijn nieuwe thema's en vraagstukken behandeld;
- De Omgevingsvisie, met de vier verhaallijnen: meergeneratiestad, leefbare stad, werkende stad en klimaatbestendige stad, wordt verder uitgewerkt in programma's en in het opstellen van een nieuw Omgevingsplan. Dit biedt de kans om in onze gemeentelijke organisatie meer via meerjarenprogramma's (thematisch en gebiedsgericht) te gaan werken;
- Kerkrade is een verrassende gemeente die trots is op haar rijke geschiedenis, identiteit en gemeenschapszin. Om deze reden is gekozen voor de ondertitel van de Omgevingsvisie Kerkrade 2050: 'Verrassend Kerkrade, 't sjunste óp de welt';
- De ambities, ideeën en randvoorwaarden die zijn verzameld in deze omgevingsvisie, vormen de basis voor concrete plannen en projecten die de komende 25 jaar gerealiseerd zullen worden. Het is belangrijk dat de gemeente de principes van deze visie blijft volgen en verder doorontwikkeld.

Kanttekeningen

- De uitvoering van de Omgevingsvisie hangt in sterke mate af van de beschikbare financiële middelen en ambtelijke capaciteit in de komende jaren. Dit is ook in hoofdstuk 5.5 "Financiën" van de visie benoemd;
- Monitoring, het werken met de beleidscyclus, is één van de grote veranderingen met de komst van Omgevingswet. Hier hebben we nog weinig ervaring mee. De omgevingsvisie is het beginstation van de beleidscyclus. Dit betekent ook de gemeente blijft werken aan strategisch omgevingsbeleid, waarbij de omgevingsvisie geen statisch document is (zie hoofdstuk 5.6 "Monitoring van de visie");
- (Bouw)plannen en projecten die gestart zijn voordat de Omgevingsvisie is vastgesteld, zullen op de basis van het oude ruimtelijk beleid worden afgerond. Bij het afwijken en, of het wijzigen van (het tijdelijke deel van) het Omgevingsplan Kerkrade is de Omgevingsvisie, na vaststelling, hét nieuwe beleidskader.

De Omgevingsvisie en OER zijn op onderdelen aangepast naar aanleiding van de ontvangen reacties en zienswijzen en het advies van de commissie MER. Hiertoe wordt verwezen naar de Nota van zienswijzen (zie bijlage 6).

In deze nota zijn de (deel)reacties en zienswijzen beantwoord. Het merendeel van de zienswijzen heeft niet tot aanpassing van de ontwerpvisie en OER geleid. Dit heeft vooral te maken met het detailniveau van de zienswijze in relatie tot het abstractieniveau

van de omgevingsvisie. Een deel van de reacties/opmerkingen zal in het vervolgtraject, bij het opstellen van programma's en omgevingsplan, worden gebruikt.

Het advies van de commissie MER (zie bijlage 7) heeft geleid tot aanpassing van het OER en een verdere aanscherping van de Omgevingsvisie. In dit geval het toevoegen van een nieuw hoofdstuk 3.5 "Confrontatie verhaallijnen" en het uitbreiden van hoofdstuk 5.3 "Regionale samenhang" en hoofdstuk 5.6 "Monitoring". In de Nota van Zienswijzen is de volledige reactie van de gemeente te lezen op het advies van de commissie MER.

Financiën

Het verder uitwerken van de Omgevingsvisie in onder meer het opstellen van een nieuw Omgevingsplan is voorzien binnen de huidige begroting (implementatie Omgevingswet).

Communicatie

Na het vaststellen van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad wordt de website "<https://www.kerkrade.nl/omgevingsvisie>" bijgewerkt. Ook is de visie te raadplegen via de landelijke site "<https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart/>". De inwoners en ketenpartners die eerder hebben gereageerd en deelgenomen aan de bijeenkomsten worden geïnformeerd en bedankt voor hun medewerking aan het meehelpen opstellen van de Omgevingsvisie.

Burgerparticipatie

Informereren en Raadplegen. Op grond van de participatieladder was het een combinatie van raadplegen en informeren. De omgevingsvisie is aangemerkt als pilot voor burgerparticipatie. Er is daarom een intensief participatieproces gevolgd. Verwezen wordt naar het bijgevoegde participatieverslag dat onderdeel uitmaakt van de visie en de positieve opmerking en het persbericht hierover in het advies van de commissie MER.

Uitvoering

Na vaststelling van de Omgevingsvisie door de gemeenteraad wordt de gemeentelijke website bijgewerkt, de visie met bijlagen geplaatst in het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) en is de visie te raadplegen via de landelijke site "regels op de kaart". De reclamanten die een zienswijze hebben ingediend worden na vaststelling van de omgevingsvisie in kennis gesteld van de Nota van zienswijzen en daarmee het standpunt van de gemeente.

De Omgevingsvisie vervangt dan de structuurvisie Kerkrade en de drie stadsdeelvisies en is dan hét strategische beleidskader voor de fysieke leefomgeving voor nieuwe programma's, plannen, projecten en ontwikkelingen in onze gemeente.

Evaluatie

In hoofdstuk 5.6 "Monitoring" van de Omgevingsvisie is opgenomen dat minstens iedere vier jaar de visie wordt geëvalueerd om na te gaan of de opgenomen ambities nog behaald kunnen worden of dat deze moeten worden aangepast. Hiervoor wordt de beleidscyclus en worden indicatoren voor iedere verhaallijn uit de Omgevingsvisie gemonitord. Op deze manier wordt ervoor gezorgd dat de visie blijft aansluiten bij de maatschappelijke behoeften, vraagstukken en ontwikkelingen in het belang onze gemeente.

Daarnaast zal de Omgevingsvisie worden uitgewerkt in nieuwe Omgevingsprogramma's (gebiedsgericht en thematisch) en in een Omgevingsplan

Gezondheid en Vitaliteit

Dit thema is een integraal onderdeel van de Omgevingsvisie. In het OER zijn de milieu- en omgevingseffecten van de Omgevingsvisie beschreven, waaronder voor het thema gezondheid. In het advies van de commissie MER is aangegeven om bij de uitwerking van de visie, bijvoorbeeld bij een mogelijke uitleglocatie, de milieu- en omgevingseffecten, waaronder gezondheid, vooraf te onderzoeken en mee te nemen bij de besluitvorming.

